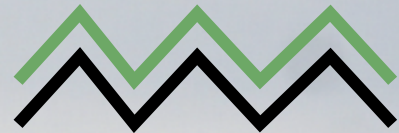

RÅDGIVNINGSTJENESTEN I AREALSAKER

REINDRIFTSSEMINAR NORDLAND
OKTOBER 2022

Norske Reindriftsamers Landsforbund

Pilotprosjekt: "Rådgivningstjeneste i arealsaker"

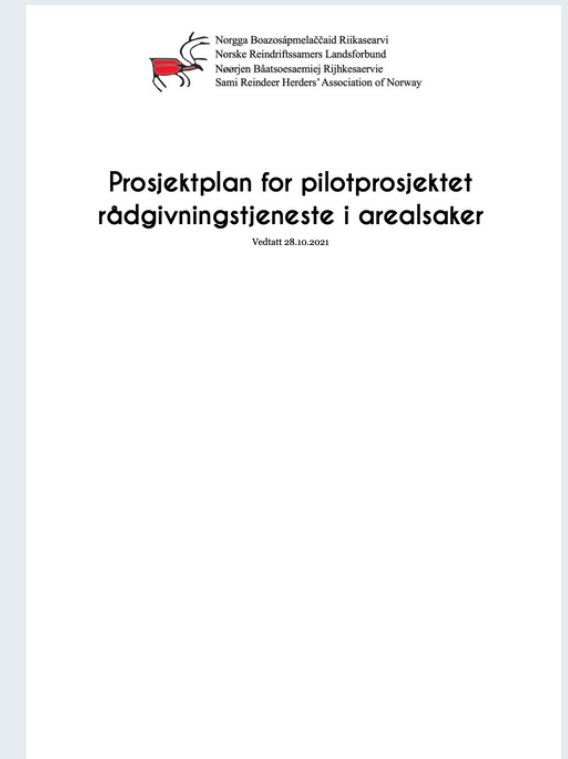
Avtalepartene enige om å etablere et treårig pilotprosjekt for en rådgivningstjeneste for arealsaker.

Rådgivningstjenesten plasseres hos Norske reindriftsamers landsforbund.

Prosjektplanen er utarbeidet av styringsgruppa:

Ellinor Marita Jåma (leder), Nils Henrik Skum, Morten Floor og Silje Trollstøl
Rune Fjellheim har vært sekretær.

Pilotprosjektet starter 2022 (mars) og avsluttes i 2025 (mars).

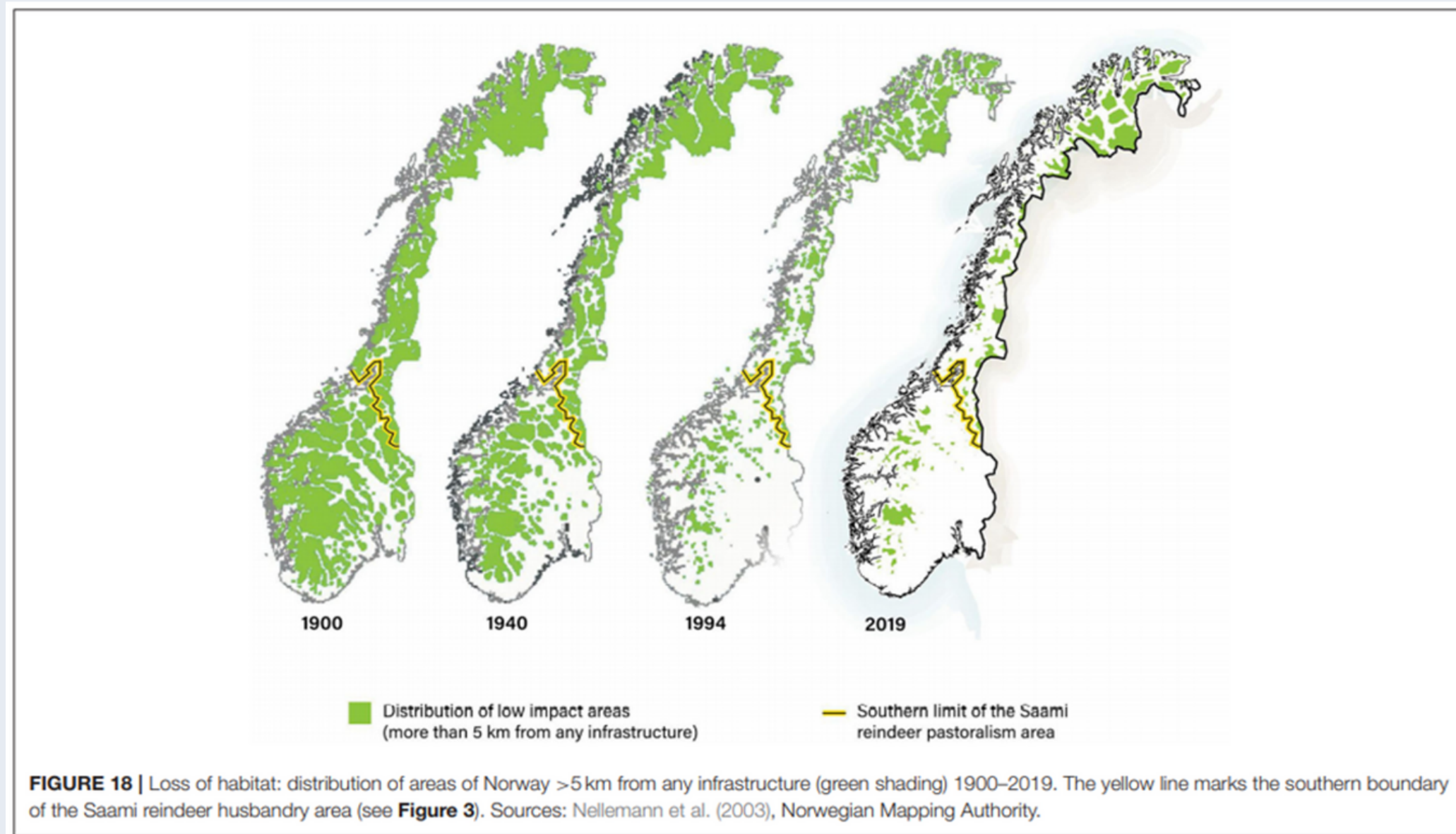

Bakgrunn

Norske Reindriftingsamers Landsforbund

TREND – ØKT AREALTAP

HOVEDUTFORDRING I ARELSAKER

- Rbd. mangler kapasitet og ofte også kompetanse/verktøy for å ivareta deres interesser.
- Likevektsprinsippet i arealsaker jfr. folkeretten ivaretas sjelden – fører til at reindriften overkjøres i arealprosesser.
- Feil metodebruk og manglende kunnskapsgrunnlag, spesielt mangel på reindriften tradisjonsgrunnlag, bidrar til at myndighetsvedtak og rettsavgjørelser ofte avgjøres på feil grunnlag og med negativt resultat for reindriften.
- Reindriften påføres økte kostnader, inntektstap og økt driftsrisiko. Erstatningsbeløp er ofte svært lave.
- Klimaendringer og økte rovdyrtap kommer i tillegg.
- Det grønne skiftet.

HOVEDFORMÅL

«Rådgivningstjenesten skal veilede næringen i prosesser etter plan- og bygningsloven, energiloven, mineralloven, veiutbygging og andre arealbruksendringer.

Rådgivningstjenesten skal videre veilede og bistå næringen i utarbeidelse av distriktsplaner og ajourhold av arealbrukskart»

Organisering, ledelse og målgruppe

Arealenheten inngår som del av administrasjonen i NRL.

Prosjektet rapporterer til NRLs administrative leder og styreleder.

Tjenesten skal tilbys til alle reinbeitedistrikter og tamreinlag.

Tjenesten er etterspørselbasert og gratis.

Ansatte

Styret i NRL har ansatt følgende personer i prosjektet:

- Isak Henrik Eira, fagleder
- Biret Risten Eira, rådgiver
- Marit Østby Nilsen, rådgiver

Strategiske mål

Rådgivningstjenesten skal bistå i arbeidet for å ivareta rammebetingelser for reinbeitedistriktenes arealsaker i reindriften i Norge, ved å prioritere tiltak som imøtegår næringens hovedutfordringer i arealsaksprosesser.

Operative mål

Rådgivningstjenesten skal tilby både saksbehandlingskapasitet og nødvendig sakskompetanse for å bistå distriktene.
Tjenestetilbudet skal være etterspørselsbasert.

Rådgivningstjenesten skal:

- Bistå i forbindelse med kommunale- og regionale planer, planprosesser og øvrige utbyggingssaker.
- Bistå i arbeidet med distriktsplan og arealbrukskart.
- Utforme veiledningsmateriell for distrikter/tamreinlag, herunder rettigheter og plikter reindriften har som berørt part i arealsaker.
- Utforme veiledningsmateriell for myndigheter og inngrepsaktører om folkerettslige forpliktelser ved inngrep i samiske områder.
- Informere og veilede om myndighetenes konsultasjonsplikt.
- Arbeide med å videreutvikle og implementere reindriftenes krav til kunnskapsgrunnlag før beslutningstaking i arealsaker.
- Tilrettelegge for reindriftenes kompetanse- og kapasitetsbygging innen arealsaksprosesser.

Rådgivningstjenestens rolle

- Rådgivningstjenesten vil ikke opptre utad som en egen uavhengig aktør. Resultatet av tjenestens arbeid vil kommuniseres via distriktene og reinlagenes egne dokumenter, eller via NRL i saker som har mer allmenn karakter for reindriften.
- Tjenesten skal bistå reindriften, og skal ikke ta initiativ i enkeltsaker uten at det er ønsket fra distriktet/siidaen som er berørt.
- All sakskommunikasjon og dialog med kommuner, fylker, statsforvalter og private aktører skjer i distriktenes navn.

Hvordan få bistand hos arealtjenesten?

Både reinbeitedistrikt, siidaer og reinlag kan be om bistand

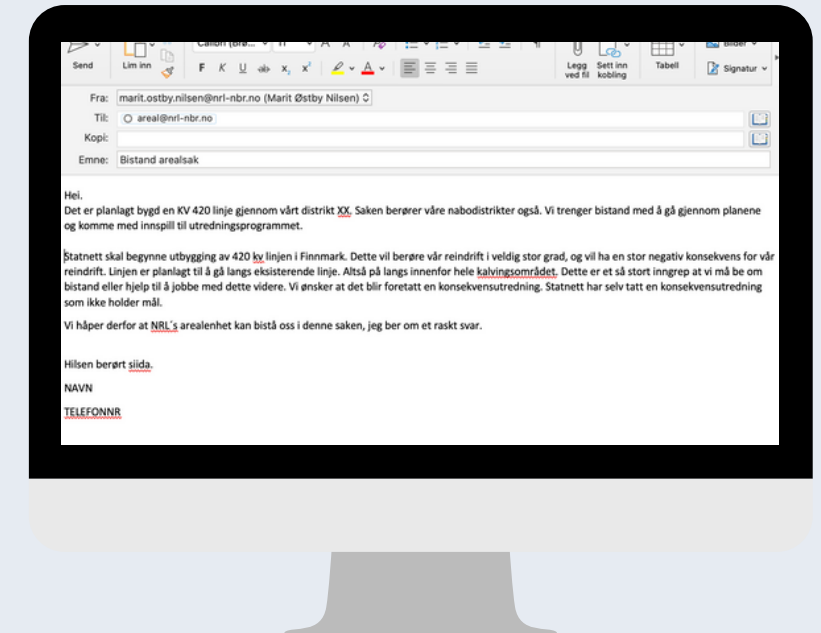
For å søke om bistand må det sendes skriftlig forespørsel per e-post til areal@nrl-nbr.no

E-posten må inneholde:

- En beskrivelse av saken
- Hvilke reinbeitedistrikt/siida/reinlag det gjelder for
- Om flere reinbeitedistrikt/siidaer er involvert
- Hva dere trenger bistand til

Resultatet av tjenestens arbeid vil kommuniseres via distriktene og reinlagenes egne dokumenter

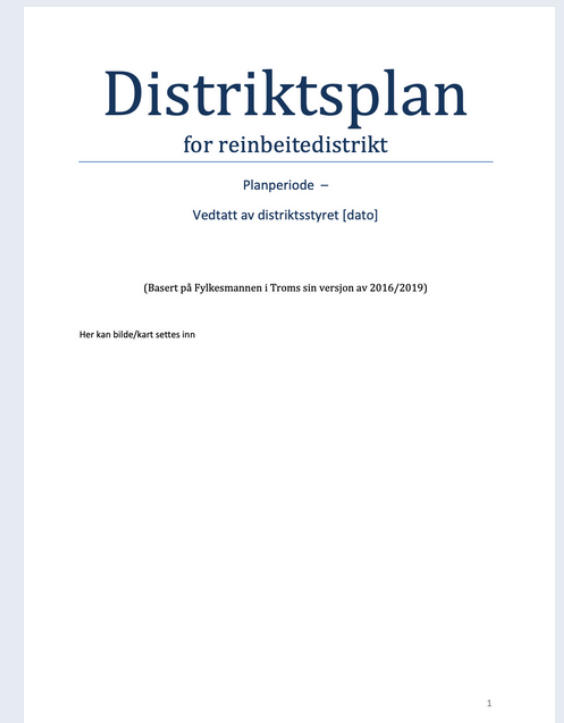
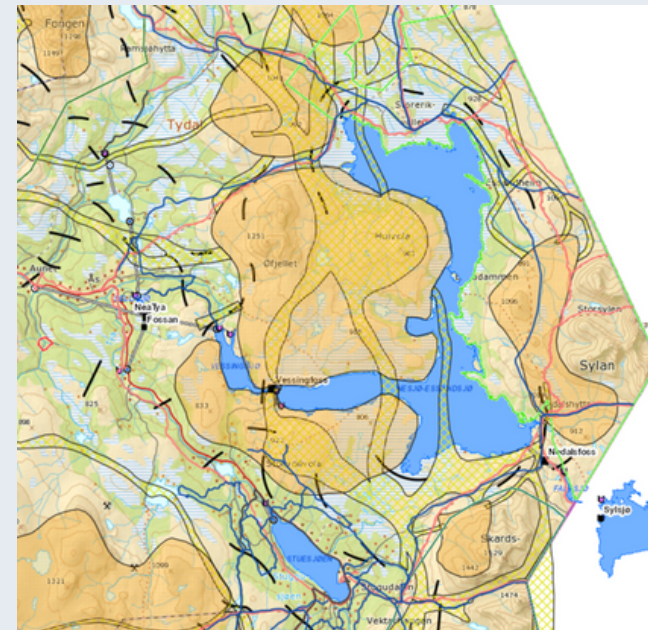
All sakskommunikasjon og dialog med kommuner, fylker, statsforvalter og private aktører skjer i distriktenes/reinlagenes navn

Reindriftas egne verktøy: distriktsplaner og arealbrukskart

- Oversikt over status på distriktsplaner
- Tilpasset veileder/mal
- Vi kan bistå på forespørsel
- Folkerett
- Opplæring i å oppdatere arealbrukskart
- Erfaringer fra Nordland?
- Hva bør prioriteres i arbeid med kartene?

Samlet belastning
Inngrep- forstyrrelse -klima

Planprosesser

Veileder for reinbeitedistriktenes arbeid med arealsaker

NIBIO RAPPORT | VOL. 8 | NR. 19 | 2022

Finn-Arne Hagen
Divisjon for kart og statistikk

Sametingets
planveileder

Norsk
Sak SP 059/20

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

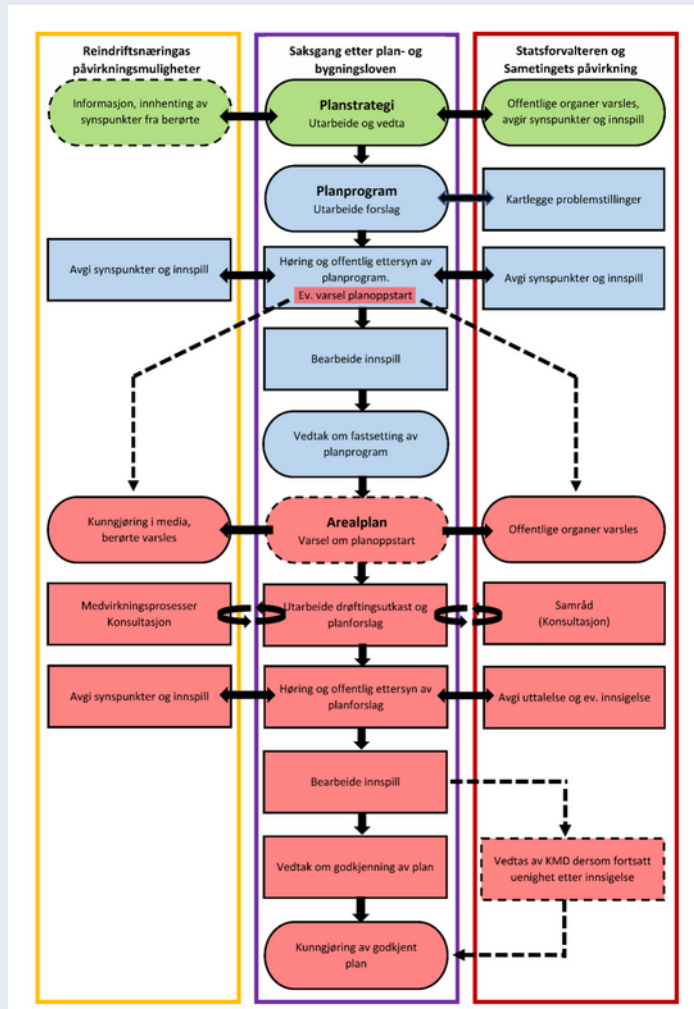
Veileder

Veileder for kommuner og fylkeskommuner om konsultasjoner med samiske interesser

Norske Reindriftingsamers Landsforbund

Medvirkning

- Planprogram
- Kommuneplanens samfunnsdel
- Kommuneplanens arealdel

Konsultasjoner

Norske Reindriftsamers Landsforbund

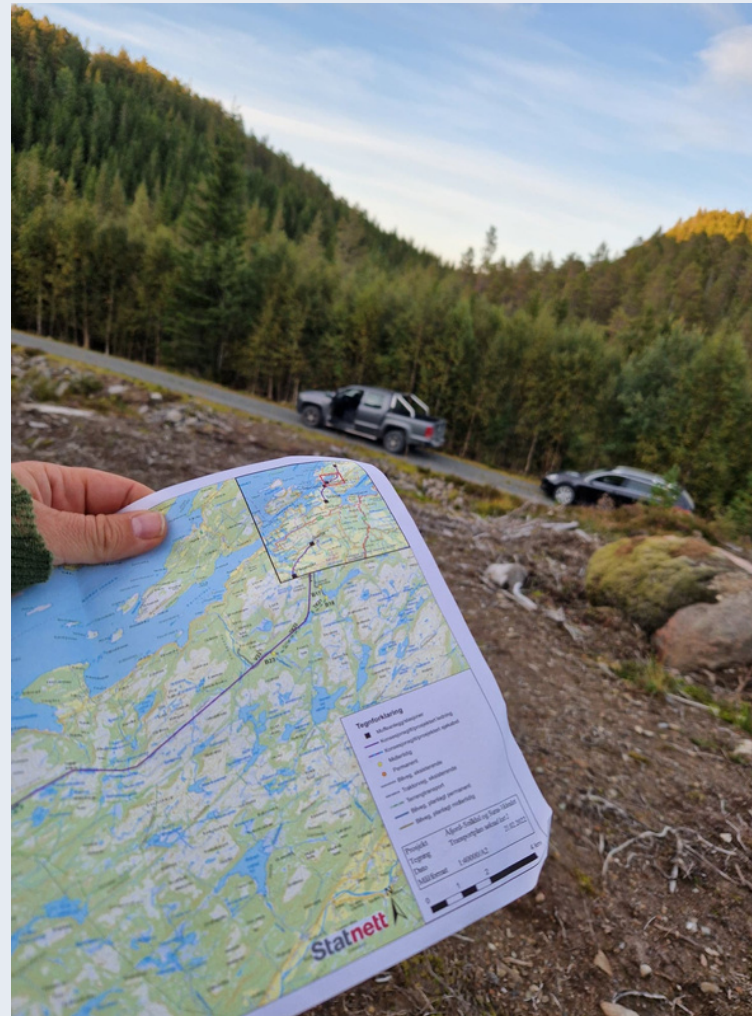
Norske Reindriftsamers Landsforbund

Utfordring:
Det konsulteres med administrasjonen i kommunene, mens beslutningene blir fattet politisk.

KS: Opplæring av folkevalgte og administrasjonen?

Utbyggingssaker

- Strategidiskusjon
- Utredningsprogram
- Forberedelse til befaringer
- Gjennomføring av befaring
- Oppfølging KU

Naturvern i samiske områder

Samisk reindrift har de siste tiårene stått under et særlig hardt press på arealene. Arealvern er derfor en av reindriftnæringens viktigste strategier for å sikre sin egen eksistens.

Reindrifta har et flersidig forhold til områdevern:

- På den ene siden har man en fordel av vern i forhold til andre interesser som konkurrerer med reindrifta om arealene.
- Samtidig kan selve vernet legge restriksjoner og begrensninger på drifta og muligheter til å utvikle denne.
- Alle nasjonalparker i Norge skal nå utarbeide en besøksstrategi for nasjonalparken.
- Reindrifta oppfatter dette som en overhengende trussel mot næringen, da masseturisme/organisert turisme i deler av årssyklusen og i bestemte deler av arealet kan være utfordrende å forene med reindrift.
- Stadige i reindriftsområdene - de gjenværende arealene stadig viktigere (Holthe 2018).

Villmark eller levende samisk kulturlandskap?

Norske Reindrifsamers Landsforbund

Planer, forskrifter og strategier

- Hvordan skal en forholde seg dersom det er planer om verneområde i distriktet?
- Verneplan, kunnskapsgrunnlag
- Forskrifter
- Forvaltningsplan
- Besøksstrategi

Article | [Open Access](#) | [Published: 30 September 2022](#)

Mapping cumulative pressures on the grazing lands of northern Fennoscandia

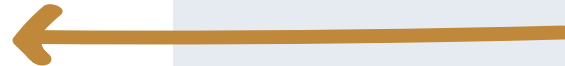
[Marianne Stoessel](#) , [Jon Moen](#) & [Regina Lindborg](#)

Scientific Reports **12**, Article number: 16044 (2022) | [Cite this article](#)

457 Accesses | 172 Altmetric | [Metrics](#)

Abstract

Traditional grazing areas in Europe have declined substantially over the last century. Specifically, in northern Fennoscandia, the grazing land is disturbed by cumulative land-use pressures. Here we analysed the configuration of the grazing land for reindeer and sheep in northern Fennoscandia in relation to the concurrent land-use pressures from tourism, road and railway networks, forestry, industrial and wind energy facilities, together with predator presence and climate change. Our results show that 85% of the region is affected by at least one land-use pressure and 60% is affected by multiple land-use pressures, co-occurring with predator presence and rising temperatures. As such, a majority of the grazing land is exposed to cumulative pressures in northern Fennoscandia. We stress that, if the expansion of cumulative pressures leads to grazing abandonment of disturbed areas and grazing intensification in other areas, it could irreversibly change northern vegetation and the Fennoscandian mountain landscape.

Figur 3. Besøksforvaltning handler om å finne balansen mellom bruk av verneområder til turistnæringen, besøk og å ta vare på sårbare naturverdier. Foto: Kai Jensen, Carl Norberg og Bente Rønning

Besøksforvaltning

Nasjonalparker til salgs

HJERKINN (NRK): Fra å være godt bevarte hemmeligheter skal norske nasjonalparker bli en merkevare for reiselivet. Kritikerne frykter amerikanske tilstander i parkene.

PUBLISERT 31. OKT. 2015 KL. 23:28
Ragnhild Moen Hole
@rknragnhild
Journalist

Turist i naturen - en forskerblogg

Turister i Rondane. (Foto: CH - visitnorway.com)

Velkommen inn - men helst ikke overalt

Det er flott med turister i nasjonalparkene, men vi bør påvirke hvor i verneområdene de ferdes.

Sofie Kjendlie Selvaag
AVDELINGSLEDER, NORSK INSTITUTT FOR NATURFORSKNING

PUBLISERT: July 03, 2018

Gjesteblgger *Sofie Kjendlie Selvaag* jobber som avdelingsleder ved Norsk Institutt for naturforskning (NINA), som er partner i BIOTOUR-prosjektet. Hun har en mastergrad i naturforvaltning fra NMBU.

Tilrettelegging for friluftsliv

Vi gjør det vi kan for å lokke fram friluftsopplevelsen din. Derfor forsøker vi å gjøre bruk av norsk natur så enkelt som mulig for deg.

LES MER

Norsk natur selger som aldri før - men flere naturområder fortjener mer besøk

Lars Monsen på fotturer i fjellheimen på direktesendt tv. Tom Cruise klatrende på Preikestolen i filmen Mission Impossible. Det er ingen tvil om at norsk natur selger, inspirerer og tiltrekker seg stadig flere besøkende!

Trykket på enkelte turmål er overveldende, mens andre naturperler fortjener større oppmerksomhet og mer besøk. Vi tilrettelegger for at flere av våre 47 nasjonalparker skal bli bedre kjent og besøkt.

Miljøblikk
Ellen Hambros blogg

MILJØ-DIREKTORATET

HJEM OM ELLEN ARKIV

RSS SØK

Om Ellen
Ellen Hambro er direktør for Miljødirektoratet. Her blogger hun fra livet i direktoratet.
Mer om Ellen

Tema

- Arter og naturtyper (44)
- Klima (41)
- Avfall (17)
- Kulturlandskap (8)
- Fornybar energi (12)
- Luft (12)
- Forurenset grunn (1)
- Miljøovervåking (19)
- Forurenset sjøbunn (1)
- Olje og gass (4)
- Friluftsliv (27)
- Støy (8)
- Hav og kyst (15)
- Tilflyt (10)
- Internasjonalt (16)
- Ukategorisert (1)
- Jakt og fiske (7)
- Vann og vassdrag (13)
- Kjemikalier (14)
- Verneområder (12)

Arkiv

- 2018 (11)
- 2017 (17)
- 2016 (21)
- 2015 (28)
- 2014 (30)
- 2013 (11)

Fritidsboliger i "randsonen" og ferdsel og reiseliv i verneområdene?

Nasjonalparker selger?

Mange aktører!

Veileder for besøksforvaltning i norske verneområder

Verneparadokset

Fokus på enkeltarter, eks. fjellrev, svartkurle, fjellmyrløper
Naturen som helhet?

Kan regulere/begrense det som tidligere var der
- Men har lite virkemidler mtp å styre eksempelvis ferdsel

Konsekvenser av tap av urørt natur, fjell som mangelvare
Befolkningsvekst

Verneområdene som en salgsvare, - lokke mest mulig folk dit?
Konkurransen mellom verneområdene?

Informasjon:

Epost: areal@nrl-nbr.no

Tlf nr: +47 480 94 773

Web: www.nrl-nbr.no/areal

Reindriftens rådgivningstjeneste i arealsaker

Reindriften har i flere år opplevd omfattende arealpress og tap av reindriftsarealer til andre formål. NRL har derfor etablert en egen rådgivningstjeneste for arealsaker.

Hovedformålet er å bistå reindriftnæringen i arbeidet med sikring av reindriftsarealer

- Bistå næringen ifm. kommunale- og regionale planprosesser og øvrige utbyggingsaker
- Bistå i arbeidet med distriktsplaner og arealbrukskart
- Utforme veiledningsmaterieill for reinbedestrikter/tamreinlag, myndigheter og inngrepsaktører herunder reindriftnæringens rettigheter og plikter
- Utvikle rammebetingelsene for reindriftnæringens dialog med offentlige myndigheter og inngrepsaktører
- Informere og veilede om myndighetenes konsultasjonssplikt
- Arbeide med næringens krav til kunnskapsgrunnlag før beslutningstaking i arealsaker
- Tilrettelegge for reindriftnæringens kompetanse- og kapasitetsbygging innen arealsaksprosesser
- Bistå i strategisk arbeid med rammebetingelser for reindriftnæringens arealsaker

Målgrupper:
Reinbedestrikter og tamreinlag

Kontaktinformasjon:
Tel: +47 480 94 773
Nettside: www.reindriftsame.no/areal
Norske reindriftsamers landsforbund
Orgnr: 971436204

Båatsoen raeriestimmie-
dienesje båtsoedajvesne

Nørgjen Saemiej Rijkhesiebrje

www.facebook.com/reindriftsame

[nrl-nbr](https://www.instagram.com/nrl-nbr)

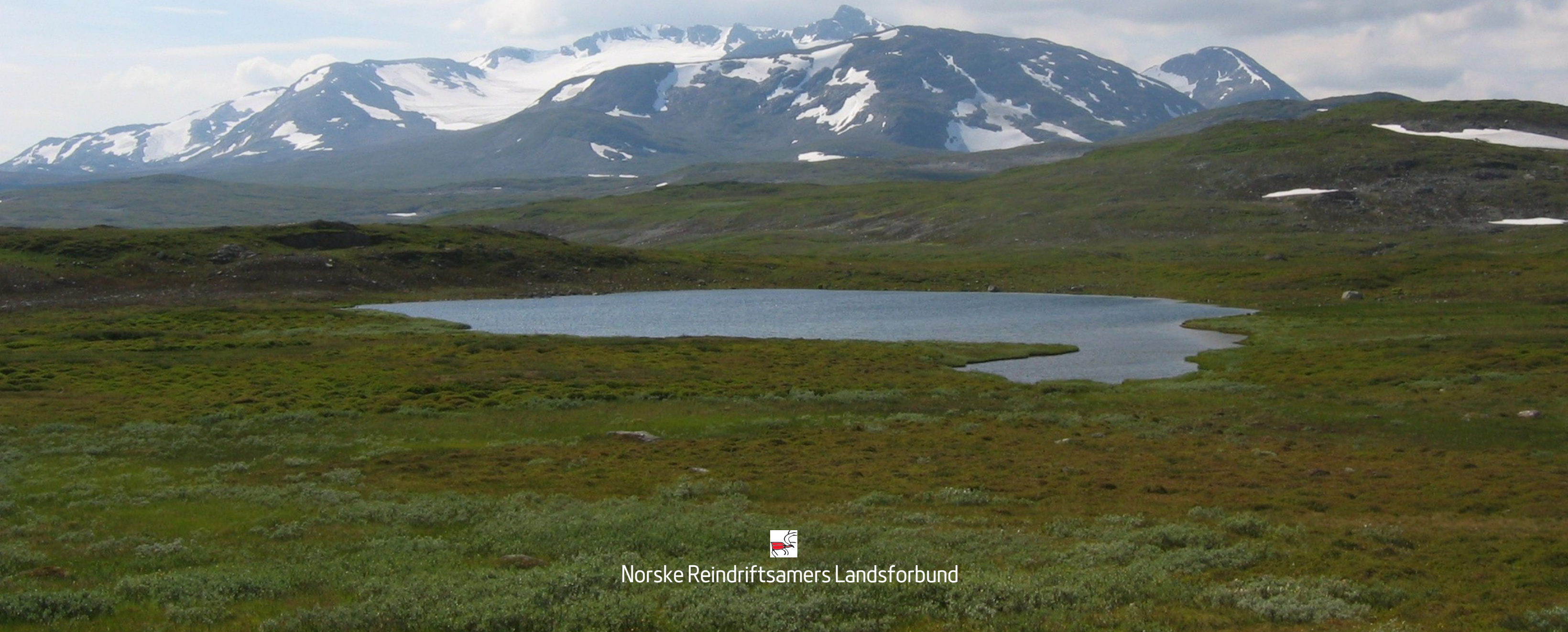
Norske Reindriftsamers Landsforbund

Reindriftnæringens rådgivningstjeneste
i arealsaker

Norske reindriftsamers landsforbund

INNSPILL/SPØRSMÅL?

Norske Reindriftingsamers Landsforbund

Gijto/Gæjhtoe / Takk!

Norske Reindriftssamers Landsforbund